

БАСПАСӨЗ МӘЛІМДЕМЕСІ

Алматы қ.

30 мамыр 2024 жыл

KASE Биржа акционерлерінің жылдық жалпы жиналысын өткізді

2024 жылдың 30 мамырында "Қазақстан қор биржасы" АҚ (KASE, Биржа) акционерлердің жылдық жалпы жиналысын (АЖЖЖ) өткізді. Жиналыс барысында Биржа акционерлері бірқатар шешімдер шығарды, соның ішінде:

- "Биржаның 2023 жылдағы қызметі туралы" есеп және "2023 жылдағы тұрақты даму туралы" есеп назарға алынсын;
- Биржаның дивидендтік саясатына №1 өзгертілер мен толықтыру бекітілсін;
- Биржаның 2023 жылға жеке және шоғырландырылған аудиттелген жылдық қаржылық есеп берушілігі бекітілсін;
- Биржаның 2023 жылдағы таза табысы (пайдасы) **18 518 265 мың теңге** мөлшерінде былайша бөлінсін: **9 259 132,5 мың теңге** (50 %) Биржа акционерлеріне дивидендтер төлеуге бағытталсын, **9 259 132,5 мың теңге** (50 %) Биржаны дамытуға бағытталсын.

"Қазақстан қор биржасы" АҚ бір жай акциясына шаққандағы дивиденд **8 611,30 теңге** мөлшерінде белгіленсін.

2023 жылдың қорытындысы бойынша дивиденд алуға құқығы бар Биржа акционерлерінің тізімі **2024 жылдың 10 маусымында** Алматы уақытымен сағат 00.00-дегі жағдай бойынша тіркеледі.

Дивидендтер Биржа акционерлерінің банктік шоттарына аудару арқылы **қолма қол ақшасыз** төленетін болады.

- "**Эрнст энд Янг**" ЖШС Биржаның 2024 жылға шоғырландырылған және жеке қаржылық есеп берушілігіне аудит жүргізу мақсатында Биржаның аудиторлық ұйымы болып белгіленсін;
- 2023 жылдағы Биржаның Директорлар кеңесі мен Басқармасы Мүшелерінің сыйақысының мөлшері мен құрамы туралы ақпарат назарға алынсын;
- 2023 жылдағы жұмыс қорытындысы бойынша Биржаның Директорлар кеңесінің мүшелеріне жылдық сыйлықақы төленсін;
- 2023 жылы акционерлердің Биржаның және оның лауазымды адамдарының қызметіне оның қызметі мәселелері бойынша өтініштерінің болмауы туралы ақпарат назарға алынсын.
- Биржа жарғысына №7 өзгертулер мен толықтырулар бекітілсін.

KASE акционерлері сондай – ақ Биржаның Директорлар кеңесінің (ДК) сандық құрамын – 10 адам деп анықтады, оның ішінде сайланатын ДК мүшелерінің өкілеттік мерзімін – олар сайланған күннен бастап 2026 жылғы KASE жылдық қаржылық есептілігін қарауға арналған АЖЖЖ өткізілгенге дейін белгіледі:

- Директорлар кеңесінің сайланбайтын **үш** мүшесі (Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу және дамыту жөніндегі уәкілетті органның өкілі, Қазақстан Республикасы "Бағалы қағаздар нарығы туралы" заңының 84 бабының 4 тармағы негізінде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің өкілі және Биржа Жарғысының 17 бабы 3 тармағының 2) тармақшасы негізінде Биржа Басқармасының Төрағасы (лауазымы бойынша);
- Биржа акционерлерінің мүдделерінің **төрт** өкілі;
- Биржаның **үш** тәуелсіз директоры.

KASE акционерлерінің мүдделерінің өкілдері болып табылатын ДК мүшелері болып сайланды:

- 1) Әбдіразақов Ердар Советұлы, CEO және Central Group акционері, "Эйр Астана" АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, "Forte Bank" АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы, "Атамекен" ҰКП Төралқасы жанындағы корпоративтік басқару мәселелері жөніндегі ұлттық кеңестің мүшесі, сондай-ақ Kazakhstan Growth Forum құрылтайшысы және жастарға арналған Professionalize Kazakhstan білім беру жобасының бастамашысы.
- 2) Біртанов Есжан Амантайұлы, "Tansar Capital" АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы, "Tansar Group" АҚ Басқарма төрағасы және директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор - "Freedom Finance Insurance "Сақтандыру компаниясы" АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор - "Freedom Finance LIFE "сақтандыру компаниясы" АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор – "Ағарлық несие корпорациясы" АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі. Бұған дейін ҚР Ұлттық Банкі төрағасының орынбасары қызметін атқарған.
- 3) Кречотень Владимир Борисович, "Мәскеу биржасы" тобының өкілі.
- 4) Салимов Ертай Исмаилұлы, "Қазақстан Халық жинақ банкі" АҚ Басқарма мүшесі, Басқарма төрағасының орынбасары, "Haluk Finance" Халық банкінің еншілес ұйымы "АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі," Haluk Global Markets " АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы.

KASE акционерлері Директорлар кеңесінің мүшелерін – Биржаның тәуелсіз директорларын сайлады:

- 1) Ян Виллемс, жаһандық нарықтардың атқарушы директоры Clearstream (Люксембург), сондай-ақ Head of Product Management Global Markets қызмет атқарады. Deutsche Bank (Шотландия), BISYS Fund Services (Ирландия) және Euroclear Bank (Бельгия) жұмыс істеді.
- 2) Дорон Израэли, Назарбаев Университеті Жоғары бизнес мектебінің профессоры. Стэнфорд университетінің PhD дәрежесі бар. Сертификатталған аудитор (CPA, Израиль), Израильдің бағалы қағаздар басқармасында (ISA) жұмыс істеді.
- 3) Асқар Раушанұлы Елемесов, Директорлар кеңесінің мүшесі - "Қазақстан Тұрғын үй компаниясы ИҰ" АҚ және "БЖЗҚ" АҚ тәуелсіз директоры, АХҚО-дағы Талдамалық кредиттік рейтингтік агенттік филиалының басшысы. Бұған дейін ҚР Ұлттық Банкі төрағасының орынбасары, Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің вице-министрі қызметін атқарған.

Бұдан басқа, акционерлердің жалпы жиналысы Биржаның Директорлар кеңесі мүшелерінің ай сайынғы сыйақысының мөлшерін, сондай-ақ Биржаның Директорлар кеңесі комитеті мүшелерінің өз міндеттерін орындағаны үшін сыйақыларын анықтау туралы шешім қабылдады.

Биржаның қаржылық нәтижелері

2023 жылға аудиттелген шоғырландырылған қаржылық есептілікке сәйкес, KASE тобының 2023 жылдағы қаржылық нәтижелері мынадай көрсеткіштермен сипатталады:

- кірістер 27,4 млрд теңгені құрады, бұл 2022 жылғы нәтижеден 15,4 млрд теңгеге немесе 129 %-ға жоғары. Комиссиялық кірістер 2,4 млрд теңгеге немесе 42 %-ға ұлғайып, 8,1 млрд теңгені құрады. Пайыздық кірістер 12,8 млрд теңгеге немесе 199 %-ға өсіп, 19,2 млрд теңгені құрады;
- шығыстар 6,1 млрд теңгені құрады және 2022 жылмен салыстырғанда 2,1 млрд теңгеге немесе 52 %-ға ұлғайды;
- 11,7 млрд теңгеге ұлғайып, 18,5 млрд теңге мөлшерінде таза пайда алынды, бұл 2022 жылғы нәтижеден 171%-ға жоғары;
- 2023 жылға аудиттелген шоғырландырылған қаржылық есептілікке сәйкес Биржа активтері 3 208,4 млрд теңгені құрады;
- міндеттемелердің мөлшері 3 163,2 млрд теңгені құрады, оның 91 % немесе 2 877,6 млрд теңгесі орталық контрагенттің қаржылық міндеттемелерін құрайды, 9% немесе 284,2 млрд теңгесі KASE орталық контрагент ретінде шоттарында орналастырылған кепілдік жарналар мен клирингтік қатысушыларды қамтамасыз етуді құрайды.

KASE биржалық нарықтары

KASE-дегі сауда-саттықтың жиынтық көлемі 2023 жылы **411 трлн теңгені** құрады және 2022 жылға қарағанда **57%-ға өсті**, бұдан басқа, мәмілелер саны өсті, есепті жылы **1,4 млн мәміле** жасалды, бұл 2022 жылмен салыстырғанда **53%-ға жоғары**, оның ішінде:

- сауда-саттық көлемінің айтарлықтай өсуі **ақша нарығында** байқалды – көлемі **60%-ға 370 трлн теңгеге дейін өсті**;

- **шетел валюталары нарығында өсім 43% құрап, 30 трлн теңгеге жетті;**
- **қор нарығында өсім 22% құрап, 10,9 трлн теңгеге жетті, оның ішінде ең көп өсімді мемлекеттік бағалы қағаздар секторы көрсетті – 33 %-ға 8 трлн теңгеге дейін. Мемлекеттік бағалы қағаздар секторындағы қайталама сауда-саттық көлемі 49%-ға өсіп, 2,8 трлн теңгеге жетті.**

2023 жылы капиталды тартудың жиынтық көлемі **7,1 трлн теңгені** құрап, бір жылда **21%-ға ұлғайды**.

2023 жылдың қорытындысы бойынша **KASE Индексінің мәні 28,8%-ға 4 187,4 тармаққа дейін ұлғайды**. Акциялар нарығын **капиталдандыру** бір жылда **26,4 %-ға 26,7 трлн теңгеге дейін өсті**.

Акциялармен сауда-саттықтың жиынтық көлемі 8,5%-ға немесе 26,3 млрд теңгеге **333,6 млрд теңгеге дейін ұлғайды**.

2023 жылы **"KEGOC" АҚ SPO** өтті, оның шеңберінде KASE-ге **18,7 млрд теңге** тартылды, бұл орналастырудың жалпы көлемінің **82,4%** құрады.

Айналыстағы **корпоративтік борыш** көлемі 2023 жылы **6,5%-ға 13,5 трлн теңгеге дейін** төмендеді. Корпоративтік облигациялармен сауда-саттықтың жиынтық көлемі 2023 жылы **12,1%-ға 2,2 трлн теңгеге дейін** төмендеді. Облигациялардың қайталама нарығындағы сауда-саттық көлемі **33,3%-ға 664,9 млрд теңгеге дейін** төмендеді.

2023 жылы листинг процедурасынан **36 жаңа эмитенттің** бағалы қағаздары өтті: екеуі акциялар секторында, бесеуі KASE Global секторында, 28-і корпоративтік облигациялар секторында және біреуі халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздар секторында.

2024 жылғы 01 қаңтардағы жағдай бойынша KASE сауда тізімдерінде **237 эмитенттің 656 атаудағы** мемлекеттік емес бағалы қағаздар болды.

2024 жылғы 01 қаңтардағы жағдай бойынша Орталық депозитарийде жеке тұлғаларға тіркелген **2,4 млн шот** болды: **693 мың дербес шот** және омнибус-шоттар арқылы есепке алынатын ұстаушылардың **1,7 млн** брокерлік шоты.

KASE стратегиялық есебі

2023 жылы Биржа алдыңғы үш жылдық кезеңде құрылған бастамаларды жалғастыру және дамыту ретінде әзірленген және әлемдік және жергілікті макроэкономикалық үрдістерге және қор биржаларын дамытудың үздік халықаралық тәжірибелеріне бағдарланған 2022-2024 жылдарға арналған даму стратегиясын іске асыруды жалғастырды.

"Биржалық нарықтардағы өтімділікті арттыру" стратегиялық бағыты шеңберінде

Биржа Жаңа валюталық жұп – доллар-Қытай юані және Еуро-қытай юанімен сауда-саттықты енгізді, сондай-ақ нарық қатысушылары бағдар ретінде пайдаланатын және жалпы қазақстандық нарықтың тартымдылығын бағалауға мүмкіндік беретін есептелетін индекстер мен индикаторлардың тізімін кеңейтті. 2023 жылдың 02 қазанынан бастап Биржа өтеуге дейінгі мерзімдер бойынша сегменттеусіз (агрегатталған индекстер) Қазақстан Республикасының МБҚ нарық индекстерін есептеуге және жариялауға кірісті.

Шағын және орта бизнес субъектілері үшін қаржы ресурстарын тарту көздерін әртараптандыру мақсатында Биржа "ДАМУ" кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ, ҚНРДА және экономика министрлігімен бірлесіп қор нарығы құралдарының көмегімен ШОБ-ты қаржыландыру бағдарламасын әзірледі. 2023 жыл ішінде Биржа түрлі қауымдастықтар үшін "дөңгелек үстелдер", сондай-ақ бизнеске арналған даму вебинарларымен бірлесіп өткізді. Осы жұмыстың нәтижесінде 2023 жылы листинг процедурасынан субсидияланған купондық мөлшерлемесі бар облигациялардың алғашқы үш шығарылымынан өтті және KASE-де жалпы көлемі 5 млрд теңге облигацияларды орналастырды.

"Орталық контрагентті негізгі инфрақұрылымдық элемент ретінде дамыту" стратегиялық бағыты шеңберінде

2022 жылы орталық контрагенттің функционалын жеке ұйымға бөлу бойынша жұмыс басталды және сол жылдың соңына қарай "KASE Клиринг орталығы" АҚ заңды тұлға ретінде тіркелді – KASE 100 % еншілес компаниясы. 2023 жылдың 25 қыркүйегінде Биржа қор нарығында клирингілік және есеп айырысу функцияларын, сондай-ақ орталық контрагенттің функцияларын клирингілік орталыққа беруді жүзеге асырды.

Клирингтік орталықтың стратегиялық міндеті тәуекелдерді басқару жүйесін жетілдіру және оны European Market Infrastructure Regulation халықаралық заңнамасына және үздік бизнес-практикаларға сәйкес келтіру болып табылады. Осы міндетті орындау үшін 2023 жылы Биржа орталық контрагенттің тәуекел-модельдерінің EMIR талаптарына сәйкестігіне валидация жүргізді, нәтижесінде KACC тәуекел-менеджмент жүйесінің тұрақтылығын тәуелсіз консультант растады.

"Инновацияларды енгізу және технологиялық жаңғырту" стратегиялық бағыты шеңберінде

Биржа қаржы нарығының негізгі инфрақұрылымдық элементтерінің бірі бола отырып, үздік әлемдік тәжірибелерге сәйкес озық технологиялық шешімдерді енгізуге ерекше назар аударады. Ағымдағы стратегия шеңберінде ақпараттық технологиялар мен ақпараттық қауіпсіздіктің халықаралық стандарттарына сәйкес келтіру жалғасуда, IT-инфрақұрылымның жоғары тұрақтылығына қол жеткізуді қамтамасыз ету және сауда-саттыққа қатысушылардың мінез-құлқын қадағалауды жүзеге асыруда озық технологияларды қолдану дамуда.

2023 жылы Биржа цифрлық қаржы құралдарымен сауда-саттықты енгізу шеңберінде алғашқы практикалық қадам жасады және Corda шешімінің open source базасында KASE DLT платформасында бағалы қағаздарды токенизациялау бойынша KASE DIGITAL пилоттық жобасының Proof of Concept (PoC) кезеңін іске асырды.

PoC аясында жүргізілген жұмыстар идеяның техникалық іске асырылуын растады. Пилот шеңберінде токенизацияланған бағалы қағаздың өмірлік циклінің негізгі сценарийлері іске асырылды. Осылайша, сәмулирленген эмитентті тіркеу бойынша тестілік транзакциялар жүргізілді, оның бағалы қағаздарының (облигацияларының) таңбалауыштарының эмиссиясы жүзеге асырылды, Самулирленген брокердің қатысуымен Биржаның сауда-саттық жүйесінде тестілік сауда-саттық операциялары жүргізілді, смарт-келісімшарттар әзірленді. Токенизацияланған облигациялар үшін есеп айырысулар ҚРҰБ цифрлық теңге платформасымен DLT KASE интеграциясы арқылы цифрлық теңгемен жүргізілді.

2023 жылы Биржа ақауларға төзімділік деңгейін арттыру, биржалық сервистерге қолжетімділік деңгейін арттыру және өз қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз ету бойынша жұмыстар жүргізді.

"Стейкхолдерлер үшін құндылықты арттыру" стратегиялық бағыты шеңберінде

2023 жылы Биржада жобалық тәсіл енгізілді, сонымен қатар Жобаларды жоспарлау мен басқарудың жаңа ережелері қабылданды. Бұл ережелер биржалық қызметтің озық тәжірибелерін дамыту мен енгізудің стратегиялық тәсілдерін анықтауға бағытталған. Олар Биржаның даму стратегиясын, сондай-ақ стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу үшін қажетті жобаларды әзірлеу және іске асыруды бақылау тәртібін белгілейді.

2023 жылы Астана қаласында KASE өкілдігінің ашылуы Биржа қызметін масштабтау стратегиясындағы негізгі қадам болып табылады және KASE Қазақстанның қаржы нарығының жетекші қатысушыларының бірі ретіндегі позициясын нығайтады.

KASE қаржы қызметтерін тереңдетіп зерделеуге және барлық мүдделі тұлғалар арасында қаржылық сауаттылықты арттыруға ерекше назар аударады. 2023 жылы Биржа эмитенттер мен инвесторлар, студенттер мен бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері үшін оқыту бағдарламаларын ұйымдастыруды жалғастырды.

KASE жұмысының тағы бір қағидатты бағыты – Қазақстанда ESG стандарттарын ілгерілету. Биржа өзінің стратегиялық міндеттерінің шеңберінде эмитенттер үшін ақпаратты ашу стандарттарын одан әрі жетілдіруді, инвесторлар үшін ESG есептілік платформасын іске қосуды, қаржы нарығына қатысушылар арасында ESG хабардарлығын арттыру жөніндегі жұмысты жалғастыруды жоспарлайды.

2023 жыл ішінде Биржа 2024 жылы іске қосылуы жоспарланған эмитенттердің тұрақты дамуы туралы инвесторларға қажетті ақпаратты қамтитын ESG Data Platform платформасын құру бойынша жұмыс жүргізді. Бұл жұмыстың нәтижесі 2023 жылдың соңына қарай осындай облигациялардың он сегіз шығарылымы болды, олар бойынша 150,9 млрд теңгеден астам қаржы тартылды.

2023 жылдың 16 қарашасында KASE "Қаржы нарықтарын трансформациялаудағы биржалардың рөлі" халықаралық биржалық форумын өткізді. Форумда халықаралық және қазақстандық сарапшылар қазіргі уақытта биржалық нарықтарды, цифрлық инфрақұрылым мен құралдарды дамытудың, әлемдік және жергілікті капитал нарықтарында теңгемен МБҚ сауда-саттығын ұйымдастырудың, IPO даму үрдістерінің, қаржы қызметтерін диджитализациялаудың және капитал нарықтарындағы бөлшек инвесторлар белсенділігінің өсуінің, қаржы нарығында ESG принциптері мен ESG өнімдерін дамыту мен ілгерілетудің өзекті тақырыптарын талқылады.

Жыл бойы Биржа қаржылық сауаттылықты арттыру мақсатында кәсіпкерлерге, халыққа, бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдеріне оқыту іс-шараларын өткізді. KASE биржалық нарығының қызметі туралы, сондай-ақ қазақстандық қор нарығында капитал тарту мүмкіндіктері туралы хабардарлықты арттыру мақсатында Биржа "Business FM" радиосында "KASE биржалық жаңалықтары" жаңалықтар хабарын жүргізуді жалғастырды.

KASE "Эмитент күні" жобасы аясында "Қазақтелеком" АҚ, "Кселл" АҚ, "KEGOC" АҚ және басқалар үшін инвесторлармен және нарықтың кәсіби қатысушыларымен кездесулер өткізілді.

Халықаралық ынтымақтастық шеңберінде KASE кәсіби биржалық қауымдастықтарға, атап айтқанда дүниежүзілік биржалар Федерациясына (WFE), Еуро-Азия федерациясына (FEAS), ТМД елдері биржалары қауымдастығына (ТМД ХБҚ) белсенді қатысты, сондай-ақ өңірдің биржалық нарықтарының өсу мүмкіндіктерін талқылау бойынша онлайн іс-шараларға қатысты және өткізді.

Анықтама үшін

"Қазақстан қор биржасы" АҚ Орталық Азия өңіріндегі жетекші қор биржасы болып табылады. KASE бағалы қағаздармен сауда-саттық көлемі бойынша ТМД биржалары арасында екінші және FEAS биржаларының акциялар нарығын капиталдандыру көлемі бойынша төртінші орында.

Бұл корпоративтік және мемлекеттік бағалы қағаздар, халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары, шетел валюталары, ақша нарығының операциялары – репо және валюталық своп, сондай-ақ туынды құралдар үшін әмбебап сауда-саттық алаңы.

KASE халықаралық биржалар Федерациясының (WFE), Еуро-Азия қор биржалары Федерациясының (FEAS), Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы елдері биржаларының халықаралық қауымдастығының (ТМД ХБҚ), The Global Association of Central Counterparties (CCP Global) және басқа да халықаралық және отандық кәсіби бірлестіктердің мүшесі, сондай-ақ БҰҰ-ның "Тұрақты қор биржалары" бастамасы – Sustainable Stock Exchanges Initiative қатысушысы болып табылады.

Қосымша ақпарат: +7 (727) 237-53-42, pr@kase.kz.